

Den frihed betyder, at man har kunnet gå ind med indsatsområder, som det øvrige forskningsmiljø ikke magtede.

Det er min opfattelse, at vi i udvalget kan forhandle os frem til en løsning på de fleste formelle problemer. Det er min bedste overbevisning, at forskningsministeren har en vilje til at fastholde fondens uafhængighed. Det har ministeren givet udtryk for.

Jeg mener ikke, vi må have mere hastværk, end vi har tid til at høre de svar, man har bedt om i forskningsmiljøet, og de høringssvar kommer først ind den 5. december. Det vil være naturligt, at både regering og opposition har tid til at læse dem omhyggeligt.

Vi har presset på for at få fondens betingelser taget op. Det har vi ikke gjort af strukturelle grunde, vi har gjort det af økonomiske grunde. Vi er opmærksomme på, at hvis en del af centrene, måske 75 pct., skal fortsætte, så skal der føres penge til. Det er selvfølgelig det, der er humlen i det.

Vi ser fra De Konservative nødig, at kapitalen udhules. Vi ser hellere to andre muligheder. Den ene del, at staten overtager inflationssikringen, og den anden del, at der tilføres kapital til fonden.

Vi vil gerne drøfte andre økonomiske modeller end regeringens model. Vi vil gerne spørge til fondens vurdering af det reelle investeringsbehov. Der har været en vis opsparing. Der er i virkeligheden penge til de første år til at fortsætte det, man gerne vil fortsætte, og det er vores opfattelse, at vi må se det samlede investeringsbehov i forhold til den model, vi kan skaffe flertal for, og se det i relation til de samlede forskningsbevillinger.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Overordnet må man sige, at den Grundforskningsfond, som vi fik lavet for nogle år siden, har lavet et fremragende stykke arbejde. Det var, som hr. Henning Urup sagde, den borgerlige regering, der kom med ideen. Jeg vil lige tilføje, at i den praktiske udformning krævede det ret aktiv medvirken fra oppositionens side for at få tingene i orden. Men det lykkedes, vi fik et bredt forlig, og vi fik lavet en fond.

Hovedårsagen til, at det er så godt, er, at samtidig med at dette grundforskningscenter ikke er fritstående – det er placeret på eksisterende institutioner, fortrinsvis universiteter – er selve fonden uafhængig, og det er en meget central forudsætning for dens arbejde. Derud-

over har de konsekvent brugt internationalt peer review, og for det tredje har de foretaget en meget, meget tæt opfølgning af alle centrene. De har ikke nøjedes med at læse årsberetninger, de har faktisk fulgt dem løbende. Og endelig for det fjerde bør det også tilføjes, at det har vist sig at være dygtige mennesker, som vi satte til at passe fonden. Det skal også siges. Alt i alt har de gjort et godt stykke arbejde.

Hvis vi skal komme med et kritikpunkt, skal det være, at man har prioriteret naturvidenskab meget, og at humaniora og måske endnu mere samfundsvidenskaberne har været nedprioriteret. Men dette kritiske punkt skal ikke forhindre mig i at sige, at det er et fremragende stykke arbejde, fonden har gjort, og at det er vigtigt, at det fortsætter.

Nu er der så kommet, som vi alle sammen ved, det problem, at den gode økonomiske situation medfører, at renten falder – det er jo godt for mange ting, men det er jo ikke godt for dem, der skal leve af renter – og det giver så fonden nogle indtægtsproblemer. Det betyder, at den bliver nødt til at nedrosle sin aktivitet, hvis vi ikke gør et eller andet. Så kommer regeringen og foreslår, at vi gør noget, og det er vi indstillet på at medvirke til.

Det ville selvfølgelig være fristende, som de borgerlige ordførere har foreslået, simpelt hen at tilføje fonden tilstrækkelig formue til, at den kunne fortsætte på nuværende niveau. Problemet er bare, at det næppe kan besluttes i denne kreds, og jeg ved jo, der foregår finanspolitiske forhandlinger andetsteds i dette hus. Det er ikke mit indtryk, at sådan en tanke indgår i disse forhandlinger, og derfor er det desværre nok urealistisk, og vi må nok finde andre løsninger.

Vores udgangspunkt, og vi er helt fordomsfri i forhandlingerne, er, at vi vil finde den løsning, der sikrer fonden størst mulig uafhængighed, men det går mere på de andre punkter, jeg vil kommentere senere.

En af de ting, der undrer, er, at der nu står en bestemmelse om, at fonden skal vælge nogle områder, hvor den skal prioritere halvdelen af pengene. Godt nok er det fonden selv, der gør det, så der er ikke ret meget bånd i det, og man har vel på forhånd i et eller andet omfang prioriteret, men det forkommer mig, at når man direkte optager det i en bestemmelse i loven, så binder man fonden på en uheldig måde. Det er i bedste fald overflødigt, i værste fald skadeligt. Jeg foreslår, at den går ud.